

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo-//nis Episcopi Hal-//berstattensis De
Chri//stianarum rerum memoria li-//bri decem**

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1531

VD16 H 224

De eius vita. Cap. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29805

HAYMO DE CHRISTIA.

pendio inferere, maxime cum nouerimus prædictum Eusebium à quibusdam ecclesiasticis uiris aliquantulum notatum fuisse, quòd nimius fuerit in laude Origenis. Illud uero de eo breuiter enarramus, quod etiã orthodoxi quoq; & religiosi uiri diffiteri nõ possunt.

DE ORIGENE.

Caput III.

ORigenes Leonidis martyris filius & ipse fere à pueritia uoluntate martyr & forsitan actu, nisi quia à matre surripiente nocte uestes eius, pia fraude præpeditus est, magnam à deo & manifestam gratiam scientiæ consequitur, potens in Grãmatica & ceteris communibus literis, & in omni Philosophica eruditione apprime institutus. Maxime autem in lectione & doctrina diuinorum uoluminum potentissimus illius temporis & famosissimus indagator. Hic ergo pro magna & incredibili scientiæ prærogatina, doctor ecclesiæ apud Alexandriam à Demetrio ipsius loci episcopo constituitur, cathedramq; doctoris obtinet tertius post Pantænum & Clementem, cuius scilicet Clementis, & ipse extitit auditor, ubi dum uerbũ dei palam, tam uiros quàm fœminas instituẽs docet, & occasionem omnis turpis maledicti uult infidelibus excludere, quædã minus perfecti sensus exercet in proprio corpore, sed feruẽtis fidei & nimie castitatis opus. Nam cum ante omnia præcepta euangelica & uoces saluatoris obseruaret & obseruari præciperet, illud euangelicum attendens, quia sunt eunuchi, qui se castrauerunt propter regnum dei, dominicam uocem re atque opere mox in semetipsum aggreditur

RERVM MEMO. LIB. .VI.

adimplere. Tunc igitur maxime dat operam doctrinæ & prædicationi, quando aduersariis nulla derelicta est obtrechandisuspicio. Tunc vt Apostolus dicit, Verbum dei opportune prædicat & importune, per diem & per noctem, publice & priuatim, in abstinentia plurima, in ieiuniis indeficientibus, vigiliis pene iugibus, ita vt si quando parum aliquid somni naturalis necessitas exigeret, huc ille non super stratum, quo omnino nullo vtebatur, sed super nudi soli deprehenderet superficiem. Ferrur autem, quod ex eius auditorio plurimi de vtroq; sexu martyres effecti sunt. Extant eius ingenii libri multi, inter quos in sacras scripturas commentarios edidit sane doctissimos. Item xxx. libros in partem quandam Isaie prophetæ commentatur, in Ezechielem quoque viginti & quinque libros, toridémque in Cantica canticorum. Librum etiam de Martyribus ad Ambrosium scripsit, tanta & tam districta spiritus virtute, vt eius sententiis tanquam validissimis muris multos ad martyrium stabiliaret. Sunt & alia opuscula pene innumerabilia, quæ omnia in hoc compendio enumerare non est opus. Sed illud præclarum fertur de eo, quod nunquam permisit ea quæ in ecclesiis differebat, à notariis excipi, nisi quæ iam sexagesimum ætatis agens annum, multo vsu & labore, plurimum fidutię in verbo dei acceperat, iam scilicet quando in eo erat vitę grauitas, & maturitas ætatis, & multę experientiæ autoritas. Inter quoque eruditionum suarum studia, ne illud quidém omisit Origenes, pscrutari & addiscere Hebræę lingue virtutē, vt cognosceret vel ea quæ à Iudeis leguntur quæ

HAYMO DE CHRISTIA.

sint, vel cæterorum interpretum qui præter lxx. inter-
 pretati sunt, quanta esset eruditionis diuersitas, ita vt
 præter istas quæ in vsu sunt Aquilæ, vel Symmachi, v^t
 Theodotiōis, inuenerit etiam alias interpretatiōes in
 absconditis & secretis latentes, in quibus nec nomina
 quædam interpretum reperit scripta. Dicit autem q̄
 aliam reperit in Actiaco littore apud Nicopolim, ali-
 am in Hierico, atq; alias in alijs reperit locis. Sed & ad-
 uersum hæreticos confutandos, tam viua voce, q̄ li-
 brorum disertis disputationibus elaborat. Nam &
 Berillum Bostræ urbis Arabiae episcopum, qui dice-
 bat saluatorem nostrum, neq; extitisse ante carnis na-
 tiuitatem, neq; propriam habere diuinitatis existi-
 am, sed hoc solum, quod interna deitas in eo habita-
 ret, disputando confutauit, & Celsum quendam Epi-
 cureum Philosophum, qui contrarios libros fidei scri-
 pserat. HAYMO. Vnde plurimum admirari nõ
 sufficio, quod vir tam illustris, tam aperte rebellas &
 obuians hæreticis, deuolutus sit in notissimam hære-
 sim & errorem, scilicet quod Seraphin in Asia spiri-
 tum sanctum exposuerit, & in alio loco de pœnitentia
 diaboli scripserit, & de absolutione reproborum
 post mille annos, & multa alia quæ orthodoxæ fidei
 aduersantur, maxime cum abstinentissimæ & castissi-
 mæ vitæ fuisse referatur, & tam præclaræ doctrinæ,
 tamq; puri & lucidi sermonis. HAYMO: Ego sane
 de eo salua fide patrū dixerim, vel quod hæc omni-
 no non scripserit, sed ab hæreticis ob præclarum no-
 men eius obfusandum maligne conficta sint & con-
 scripta, & nomine suo prætitulara: vel si scripsit, non

RERVM MEMO. LIB. .VI.

statuit ex sententia, sed differuit ex opinione. Nam ut ipse dicit, philosophorum & hæreticorum dogma didicerat, ne ad eos convincendos imparatior esset, si ignoraret quæ apud ipsos erant. Et fortasse cum in aliquibus locis scribendo attingit eorum errores, calumniatus est, hoc à semetipso dixisse. Quod si etiam prædictas hæreses ut placet quibusdam, ex sententia scripsit, valde comparandum est tam eruditi pectoris viro, qui tantam nobis eruditionis copiam ministravit. Cuius vitia, si qua sunt in scriptis, potest eorum quæ fideliter scripsit luminosus quidam ac cælestis splendor exuperare. De quo & à patribus dictum est, quia ubi bene scripsit, nemo melius. Quod autem erratum est ab Origene & contra orthodoxam fidem aliquid descriptum, opinor hoc ei accidisse, quod nimio lectionis studio philosophos est amplexus. Attigerat enim & omnino affectus fuerat secreta Platonis & Pythagoræ, Zenonisque Stoici & Cerinthi uoluntaria, ceterorumque philosophorum. Et fortasse quia nimis est immoratus, & diutius ebibit de calice Babylonis inaurato, quodam modo coactus est de eius fece in sacram scripturam aliquid effundere, ex quo ualde & vigilanter cauendum est ecclesiasticis uiris, ne nimis philosophicis institutis dent operam, ne forte cum inebriati fuerint, inanibus poculis & tumidis assertionibus inflati, difficilius retracto pede ad humilitatem Christi reuocentur, & tardius fidei nostræ acquiescant, quam quidem edocti sunt contraria. Nec hoc dicendo artium lectores damnamus vel artes, nam & ipsæ non inutiliter leguntur, ad profundas questiones enodandas, & tractandas rationes. Quippe ipsa est domina

HAYMO DE CHRISTIA.

artiū, & ei cæteræ vt pedissequæ famulantur. Verum quosdam scholasticos non mediocriter reprehendimus, qui libris gentilium tam familiariter adhærent, & totos se immergunt, vt totum pene in eis vitæ suæ & eruditionis cursum consumant. Quàm honestius erat ecclesiasticæ intendere disciplinæ, q̄ rectius & facilius sacræ scripturę libros addiscere. Quibus legendis si darent operam, paucioribus certe temporis spatiis totam in se bibliothecam transfunderent, quàm omnes illas friuolas & pene inutiles scientiolas quibus occupantur. Sed ecce dum nimis Origeni intendimus, & eius occasione hunc facimus excursus cōtra legem compendij, pene cæterorum, qui per idem tēpus fuerunt, & verbo & exemplo iuuerūt ecclesiam, oblitum sumus. Vnde nunc ad narrationis ordinem reuertamur.

SEVERVS regnat annis xvij.

Caput IIII.

ITaq; Severo imperatore xvij. annis functo imperio, & tunc tradito filio eius, Alexander quidē de quo ante memorauimus, confessionis titulo satis clarus, Hierosolymorū ecclesiæ subrogatur episcopus, cum forte ex gente Cappadocum, vbi erat præclaræ vrbs episcopus, Hierosolymam orandi gratia aduenisset, & omnibus diuino oraculo innotuisset tali voce cælitus emissa, Suscipite episcopū, qui vobis à deo destinatus est. Captus ergo non finitur ad proprium episcopatum reuerti, sed ibidem residere cogitur, cū tamen adhuc superesset prædictus eiusdem loci episcopus Narcissus, sed fessus senio, pontificali ministe-